

Uchwała Nr 1106 / 2011
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 22 września 2011 r.

w sprawie: zatwierdzenia metodologii doboru próby do kontroli trwałości projektów realizowanych w ramach Priorytetu I, II, IV, V i VI WRPO

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.), art. 26 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) oraz art. 60 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie nr (WE) 1260/1999 (Dz. Urz. UE L210, s. 25 z późn. zm.) i art. 13 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L371, s. 1 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

Zarząd Województwa Wielkopolskiego przyjmuje metodologię doboru próby do kontroli trwałości projektów realizowanych w ramach Priorytetu I, II, IV, V i VI WRPO, stanowiącą załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

§ 3

Z dniem wejścia w życie niniejszej Uchwały traci moc Uchwała Nr 4699/2010 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 listopada 2010 r. w sprawie zatwierdzenia metodologii doboru próby do kontroli trwałości projektów realizowanych w ramach Priorytetu I, II, IV, V i VI WRPO.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Marszałka Województwa
Wojciech Jankowiak
Wicemarszałek

Uzasadnienie
do Uchwały Nr 1106 / 2011
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 22 września 2011 r.

w sprawie: zatwierdzenia metodologii doboru próby do kontroli trwałości projektów realizowanych w ramach Priorytetu I, II, IV, V i VI WRPO

W celu zapewnienia wykonania postanowień Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (w szczególności przepisów art. 57, 60 i 90) oraz Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. (art. 13 ust. 3) dokonano aktualizacji metodologii doboru próby do kontroli trwałości projektów.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., instytucja zarządzająca programem operacyjnym zapewnia, że operacja obejmująca inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne zachowa wkład funduszy wyłącznie, jeżeli w terminie pięciu lub trzech lat od jej zakończenia nie zostanie poddana zasadniczej modyfikacji wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej i mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny.

Ponadto, do zadań instytucji zarządzającej programem operacyjnym należy m. in. weryfikacja, że współfinansowane towary i usługi zostały faktycznie dostarczone oraz że wydatki zadeklarowane przez beneficjentów na operacje zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi.

Instytucja zarządzająca zapewnia także, że wszystkie dokumenty uzupełniające dotyczące wydatków i audytów danego programu operacyjnego są przechowywane do wglądu Komisji Europejskiej i Trybunału Obrachunkowego przez wymagany przepisami okres.

Przepis art. 13 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. zobowiązuje instytucję zarządzającą do corocznego przeglądu metody doboru próby.

Powyższe zadania instytucji zarządzającej zostaną wypełnione m. in. poprzez kontrole trwałości projektów, prowadzone w miejscu ich realizacji, na podstawie zaktualizowanej metodologii doboru próby tych projektów.

W niniejszej metodologii, po dokonaniu analizy dotychczasowych jej zapisów oraz w wyniku przeprowadzonych w latach 2010 i 2011 pierwszych weryfikacji dochowania przez beneficjentów trwałości projektów dokonano następujących zmian:

- skorygowano zapisy dotyczące ryzyka polegającego na osiągnięciu wskaźników rezultatu (zrezygnowano z oceny ilości zakładanych wskaźników, skupiono się wyłącznie na ich osiągnięciu lub nieosiągnięciu oraz na sposobie weryfikacji osiągnięcia wskaźnika),
- zrezygnowano z ryzyka związanego z podatkiem od towarów i usług (w razie pozyskania informacji, że beneficjent odzyskał podatek VAT pomimo otrzymania dofinansowania na ten koszt kontrola jest wszczynana obligatoryjnie),
- ujednolicono zapisy z zasadami opisanymi w *Metodologii doboru próby projektów do kontroli na miejscu realizowanych w ramach Priorytetu I, II, IV, V i VI WRPO*, w szczególności w zakresie zasad losowego doboru próby oraz corocznego przeglądu metodologii.

Leszek Wojtasiak
Wicemarszałek



Metodologia doboru próby do kontroli trwałości projektów realizowanych w ramach Priorytetu I, II, IV, V i VI WRPO

Część I Założenia ogólne

1. Niniejsza metodologia nie ma zastosowania do operacji finansowanych w ramach Działania 1.3, 1.4 (Schemat III) oraz 4.1 WRPO (inicjatywy JEREMIE i JESSICA).
2. Wybór projektów do kontroli przeprowadzany jest osobno dla każdego z Działań WRPO i dla każdego ze schematów.
3. Wybór próby projektów do kontroli jest przeprowadzany z zachowaniem zasady dwóch par oczu.
4. Populację poddaną badaniu ryzyka stanowią:
 - a. dla projektów których okres trwałości wynosi 3 lata: operacje rozliczone przez Departament Wdrażania Programu Regionalnego nie później niż 12 miesięcy przed przystąpieniem do analizy ryzyka,
 - b. dla projektów których okres trwałości wynosi 5 lat: operacje rozliczone przez Departament Wdrażania Programu Regionalnego nie później niż 24 miesiące przed przystąpieniem do analizy ryzyka.Dobór projektów do kontroli na miejscu w zakresie ich trwałości jest dokonywany na podstawie analizy ryzyka oraz metody losowej.
5. Przed przeprowadzeniem typowania projekty dzieli się na 2 grupy:
 - a. grupa A – projekty niepoddane kontroli na miejscu,
 - b. grupa B – projekty poddane kontroli na miejscu.
6. Do kontroli trwałości wyłonionych zostanie co najmniej:
 - a. 20% populacji projektów, w przypadku których nie została przeprowadzona kontrola na miejscu ich realizacji (15% – analiza ryzyka, 5% – dobór losowy),
 - b. 5% populacji projektów, w przypadku których przeprowadzona została kontrola na miejscu ich realizacji (4% – analiza ryzyka, 1% – dobór losowy),
 - c. wszystkie projekty (niezależnie czy wcześniej przeprowadzona została kontrola czy nie) w przypadku których nie została odesłana ankieta,
 - d. wszystkie projekty w których podatek VAT uznany został za koszt kwalifikowalny, jeżeli uzyskana zostanie informacja o jego odzyskaniu.
7. W szczególnych przypadkach dopuszcza się odstępstwa od niniejszej metodologii. Przypadek taki jest szczegółowo opisywany w protokole doboru próby projektów do kontroli trwałości wraz z podaniem uzasadnienia.
8. Załącznikiem do protokołu z wyboru jest wykaz projektów wchodzących do populacji wraz z wynikiem doboru. Protokół z wyboru podpisują wszystkie osoby uczestniczące w ocenie ryzyka. Każda ze stron protokołu z wyboru oraz matrycy ryzyka jest parafowana przez osobę ją sporządzającą.

Część II Opis metodologii

2.1. Ankiety

Pierwszym etapem, poprzedzającym czynności kontrolne, jest rozesłanie do wszystkich beneficjentów ankiety, której celem jest wstępne określenie, czy została dochowana trwałość projektu. Ankieta ta jest przesyłana do beneficjentów wybranych zgodnie z zasadami opisanymi w cz. I pkt 3, w roku poprzedzającym rok, w którym dokonuje się wyboru próby, w terminie do 31 sierpnia. Ankiety wysyłane są w terminach określonych w cz. I pkt 3 a. i b.

Ankiety związane z pozyskaniem informacji dotyczących trwałości danego projektu mogą zostać wysyłane kilkakrotnie.

Jeśli beneficjent nie odpowie na ankietę (ankiety) dotyczącą danego projektu lub nadesłane informacje będą budziły wątpliwości co do zgodności realizacji i utrzymania projektu z opisem zawartym we wniosku o dofinansowanie, projekt taki uznany zostanie za obciążony podwyższonym ryzykiem niedochowania trwałości.



2.2. Analiza ryzyka

Wybór projektów do kontroli z zastosowaniem analizy ryzyka polega na wyselekcjonowaniu projektów, w przypadku których ryzyko wystąpienia zamierzonego lub przypadkowego błędu jest najwyższe.

Analiza ryzyka przeprowadzana jest na podstawie jednolitych, opisanych czynników ryzyka.

Istotą tej metody jest sprowadzenie ryzyka do wspólnego mianownika i porównanie z pozoru niemierzalnych i nieporównywalnych ryzyk poprzez nadanie wyodrębnionym czynnikom ryzyka odpowiednich wag, a następnie, po dokonaniu obliczeń, wyselekcjonowanie projektów obarczonych ryzykiem o najwyższej materialności.

Czynnik ryzyka – zdarzenie, działanie lub jego brak, które może spowodować wystąpienie ryzyka.

Waga ryzyka – parametr określający znaczenie konkretnego czynnika ryzyka, uzależniony zwykle od profesjonalnego osądu opartego na doświadczeniu osób ustalających wagi poszczególnych ryzyk.

Wagi ryzyka określone są punktach od 1 do 4; wartościom liczbowym odpowiadają następujące poziomy ryzyk:

- 1 – ryzyko niskie,
- 2 – ryzyko średnie,
- 3 – ryzyko wysokie,
- 4 – ryzyko bardzo wysokie.

2.2.1. Opis czynników ryzyka

Podczas doboru projektów do kontroli trwałości przyjmowane są następujące czynniki:

Czynnik Kwota dofinansowania

waga czynnika: 2

Przedstawione poniżej zakresy mają charakter przykładowy. W trakcie przeprowadzania analizy ryzyka przyjęte wartości dostosowane zostaną do stanu rzeczywistego, indywidualnie dla każdego z Działań / Schematów.

1	2	3	4
ryzyko niskie	ryzyko średnie	ryzyko wysokie	ryzyko b. wysokie
Kwota dofinansowania do 50.000* PLN.	Kwota dofinansowania powyżej 50.000 do 100.000* PLN.	Kwota dofinansowania powyżej 100.000 do 150.000* PLN.	Kwota dofinansowania powyżej 150.000* PLN.

Czynnik Nieprawidłowości

waga czynnika: 3

W zależności od rodzaju i liczby wykrytych wcześniej nieprawidłowości, związanych z realizacją przez beneficjenta projektów finansowanych ze środków UE można oszacować, czy może on mieć problemy z prawidłową realizacją projektu. Przyczyną może być niewiedza, brak doświadczenia, ale także, w skrajnych przypadkach, świadome działanie, mające na celu wyłudzenie środków publicznych. Informacje dotyczące projektów finansowanych ze środków UE mogą pochodzić od instytucji uprawnionych do kontroli programów operacyjnych, z informacji związanych z wdrażaniem WPRO, posiadanych przez IZ WRPO oraz z innych źródeł.

1	2	3	4
ryzyko niskie	ryzyko średnie	ryzyko wysokie	ryzyko b. wysokie
Brak nieprawidłowości i uchybień.	Nieprawidłowości stwierdzone w poprzednim okresie programowania 2004-2006 (ZPORR).	Nieprawidłowości niepodlegające raportowaniu (o wartości do 10.000 EUR) stwierdzone w ramach WRPO lub potencjalne przypadki podwójnego dofinansowania np. brak korekty amortyzacji po otrzymaniu dofinansowania.	Nieprawidłowości podlegające raportowaniu (o wartości powyżej 10.000 EUR) stwierdzone w ramach WRPO lub przypadki oszustw, prób wyłudzenia dotacji.

Czynnik Złożoność podjętych działań projektowych

waga czynnika: 4

Duża ilość czynności związanych z realizacją projektu / projektów pociąga za sobą ryzyko realizacji niezgodnej z umową oraz wnioskiem o dofinansowanie.

Duże odstępstwa w tym zakresie mogą spowodować, że poniesione wydatki nie powinny zostać uznane za kwalifikowalne, a tym samym objęte dofinansowaniem.



1	2	3	4
ryzyko niskie	ryzyko średnie	ryzyko wysokie	ryzyko b. wysokie
Beneficjent zrealizował 1 projekt dofinansowany z WRPO lub w związku z danym projektem sporządzone zostały nie więcej niż 2 aneksy do umowy o dofinansowanie projektu.	W związku z danym projektem sporządzone zostały 3 aneksy do umowy o dofinansowanie projektu.	Beneficjent zrealizował / realizuje 2 projekty w różnych działaniach / schematach WRPO lub w związku z danym projektem sporządzone zostały 4 lub więcej aneksy do umowy o dofinansowanie projektu.	Beneficjent zrealizował / realizuje co najmniej 2 projekty w ramach tego samego schematu w obrębie danego działania WRPO.

Czynnik *Ankieta*

waga czynnika: 2

W przypadku braku danych o projekcie istnieje prawdopodobieństwo, że stan rzeczywisty jest niezgodny z deklarowanym we wniosku o dofinansowanie lub dokumentacja projektowa zawiera błędy mogące mieć wpływ na prawidłowość realizacji projektu, a tym samym istnieje ryzyko niedochowania trwałości projektu.

1	2	3	4
ryzyko niskie	ryzyko średnie	ryzyko wysokie	ryzyko b. wysokie
Beneficjent odesłał ankietę oraz wypełnione zostały wszystkie pola i odpowiedzi nie budzą wątpliwości.	Beneficjent odesłał ankietę, jednak jej treść budzi wątpliwości. (Odpowiedzi sprzeczne lub niewypełniona w całości ankietą.)	Beneficjent zmienił adres siedziby, nie powiadamiając IZ WRPO o tym fakcie.	Nadstawane odpowiedzi budzą poważne wątpliwości co do zachowania trwałości projektu.

Czynnik *Wskaźniki*

waga czynnika: 3

Doświadczenie z kontroli na miejscu realizacji projektu pokazuje, że osiągnięcie wskaźników rezultatu wiąże się z różnego rodzaju komplikacjami.

W przypadku deklaracji beneficjenta osiągnięcia wskaźników po terminie zakończenia realizacji projektu zachodzi ryzyko, że nie zostały one osiągnięte. Monitorowanie wskaźników bazuje w głównej mierze na oświadczeniach oraz wrywkowych wizytach, tak więc ryzyko związane z tym obszarem jest wysokie.

1	2	3	4
ryzyko niskie*	ryzyko średnie*	ryzyko wysokie*	ryzyko b. wysokie*
W związku z realizacją projektu osiągnięto wskaźnik / wskaźniki rezultatu, co potwierdzone zostało na wizycie monitorującej.	W związku z realizacją projektu osiągnięto wskaźnik / wskaźniki rezultatu co potwierdzono na podstawie oświadczenia, jednak wcześniejsza wizyta monitorująca przeprowadzona przez DWP-VI wykazała jego / ich osiągnięcie częściowe	W związku z realizacją projektu potwierdzono osiągnięcie wskaźnika rezultatu jedynie na podstawie oświadczenia beneficjenta.	Beneficjent nie osiągnął wskaźników rezultatu pomimo upływu terminu ich wymagalności.

* na podstawie danych uzyskanych z Wydziału Monitoringu DWP-VI

2.3. Procedura wyboru próby

Każdy z projektów oceniany jest indywidualnie według obowiązujących kryteriów, zgodnie z powyższymi zasadami. Wyniki zestawiane są w formie tabeli (osobno dla każdego z Działań / Schematów WRPO). Miarą ryzyka jest uzyskany wynik procentowy, określający najwyższe ryzyko wystąpienia zamierzonego lub przypadkowego uchybienia lub nieprawidłowości.

Projekty sortowane są malejąco według uzyskanego w trakcie badania wyniku procentowego określającego najwyższe ryzyko wystąpienia zamierzonego lub przypadkowego uchybienia lub nieprawidłowości.

W granicach możliwości Wydziału Kontroli Projektów DWP, będą podejmowane starania, aby kontrolą na miejscu objąć również te operacje, które nie zostały ujęte w próbie, pomimo uzyskania takiego samego wyniku procentowego jak przedsięwzięcia wybrane do tej próby (tzn. znajdują się na dalszych miejscach matrycy, poniżej progu określającego wielkość próby).



Przykład:

Populacja: 100 projektów

Wielkość próby: 10%, tj. 10 projektów

Kolejność w matrycy:

- 5 projektów z wynikiem 89,5%,
- 1 projekt z wynikiem 87,25%,
- 1 projekt z wynikiem 86,12%,
- 6 projektów z wynikiem 84,33%.

Zgodnie z założeniami, w próbie projektów wybranych do kontroli na miejscu znajdą się wszystkie przedsięwzięcia, które uzyskały wynik 89,5%, 87,25% i 86,12% (7 projektów) oraz trzy projekty, które uzyskały wynik 84,33%. Wydział Kontroli Projektów DWP będzie jednak dążył do objęcia kontrolą na miejscu również pozostałych 3 projektów, które uzyskały wynik 84,33%. Działanie takie ma na celu zweryfikowanie wszystkich projektów, które uzyskały wynik 84,33%, pomimo faktu, że 3 z nich znalazły się poza próbą operacji wybranych do kontroli na miejscu. Ostatecznie (w miarę możliwości czasowych, kadrowych, organizacyjnych i innych) kontrola na miejscu może zatem objąć 13 przedsięwzięć, co stanowić będzie 13% populacji.

Wszyscy beneficjenci ocenieni zostaną na jednej wspólnej matrycy, zawierającej co najmniej:

- numer wniosku,
- nazwę wnioskodawcy,
- czynniki ryzyka.

Poza tym, spośród pozostałych projektów (niewybranych do kontroli w wyniku analizy ryzyka) dokonuje się wyboru losowego próby projektów, które również zostaną skontrolowane na miejscu. Przy wykorzystaniu funkcji LOS w arkuszu kalkulacyjnym Excel przyporządkowuje się projektom wartości liczbowe w zakresie od 0 do 1, a następnie dokonuje się sortowania projektów, według liczb losowych, w sposób malejący. Wybiera się projekty, których wartości liczb losowych są najwyższe.

W sytuacji, gdy któryś z projektów nie został ujęty w protokole z wyboru projektów na miejscu ich realizacji sporządza się notatkę z wyboru / protokół uzupełniający z zastosowaniem takich samych kryteriów wyboru jak w protokole pierwotnym.

Część III Przegląd metodologii

Niniejsza metodologia będzie poddawana ocenie. Ocena ta w szczególności polegać będzie na analizie następujących zagadnień:

- adekwatności stosowanych czynników ryzyka,
- adekwatności przypisanej każdemu czynnikowi wagi,
- adekwatności zasad określania ryzyka (tj. liczby punktów) przypisanego poszczególnym obszarom poddanych analizie,
- reprezentatywności przyjętej wielkości próby.

Ocena i modyfikacja metodologii zostanie także dokonana w przypadku pojawienia się wcześniej nieopisanego czynnika ryzyka.

Przegląd metodologii będzie prowadzony przede wszystkim na podstawie danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonych kontroli oraz na podstawie informacji o nieprawidłowościach w projektach uzyskanych z innych źródeł (komórka ds. weryfikacji wniosków o płatność, informacje od zewnętrznych instytucji kontrolnych).

Zmodyfikowana metodologia będzie mieć zastosowanie w procesach wyboru próby realizowanych po dokonaniu tej modyfikacji.

Poza opisanymi powyżej czynnikami ryzyka dopuszczalne jest wprowadzenie kategorii „priorytet kierownictwa”, która obejmować może np. konkretne typy projektów / beneficjentów / kosztów itp. (niezależnie od wyniku doboru próby).

W razie stwierdzenia przypadków rozwiązania umów o dofinansowanie monitoruje się, czy wielkość próby projektów wytypowanych do kontroli jest zachowana na co najmniej minimalnym poziomie określonym w niniejszej metodologii.